

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR	15
TABLolar	19
GİRİŞ	21

BİRİNCİ BÖLÜM

VERGİLENDİRME YETKİSİ VE VERGİLENDİRME YETKİSİNİN TARİHİ GELİŞİMİ

I. VERGİLENDİRME YETKİSİ	25
A. Vergi ve Vergilendirme Yetkisi Kavramları	25
1. Vergi	25
2. Vergilendirme Yetkisi	28
B. Vergilendirme Yetkisinin Temeli	29
C. Vergilendirme Yetkisinin Kapsamı	31
1. Dar Anlamda Vergilendirme Yetkisi	32
2. Geniş Anlamda Vergilendirme Yetkisi	33
D. Vergilendirme Yetkisinin Kullanım Şekilleri	34
E. Vergilendirme Yetkisinin Demokrasi İle İlişkisi	35
II. VERGİLENDİRME YETKİSİNİN TARİHİ GELİŞİMİ	36
A. Genel Açıklama	36
B. Eski Medeniyetlerde Vergilendirmenin Ortaya Çıkışı	38
1. Eski Hint / Mısır / Babil / İnan Medeniyetleri	38
2. Eski Yunan Medeniyeti	39
3. Roma Medeniyeti	40
a. Eski Çağ'da Roma	40

b. Orta Çağ'da Roma.....	43
C. Diğer Önemli Gelişmeler	45
1. İngiltere'deki Gelişim	46
a. Büyük Özgürlük Fermanı (Magna Carta Libertatum)	46
b. Haklar Dilekçesi (Petition of Rights)	47
c. Haklar Demeci (Bill of Rights)	48
2. Amerika Birleşik Devletlerindeki Gelişim	49
a. Bağımsızlık Savaşından Önce	49
b. Bağımsızlık Savaşından Sonra	50
c. Virginia Haklar Bildirisi.....	51
3. Fransa'daki Gelişim	52
a. Fransız Devrimden Önce.....	52
b. Fransız Devriminden Sonra.....	52
4. İtalya'daki Gelişim	53
5. Danimarka'daki Gelişim	54
6. Almanya'daki Gelişim.....	54
D. Vergilendirme Sonucu Ortaya Çıkan İsyanlar	55
1. Avrupa'da Vergi İsyanları	55
2. Amerika'da Vergi İsyanları	59
III. TÜRK HUKUKUNDAKİ GELİŞİM	62
A. Genel Açıklama	62
B. Cumhuriyet Döneminden Önceki Gelişmeler.....	65
1. Meşrutiyet'e Kadar Olan Dönem	65
a. Mutlak Monarşi Dönemi	65
b. Sened-i İttifak (1808).....	66
c. Tanzimat Fermanı (1839, Gülhane Hatt-ı Hümayunu)	67
d. Islahat Fermanı (1856).....	68
2. Meşrutiyet Dönemi (1876, Kanun-i Esasi)	69

3. Osmanlı'da Vergi İsyanları	70
C. Birinci Meclis ve Cumhuriyet Dönemindeki Anayasal Gelişmeler.....	76
1. 1921 Anayasası (1921 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu).....	76
2. 1924 Anayasası (1924 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu).....	77
3. 1961 Anayasası	78
4. 1971 Anayasa Değişiklikleri Dönemi	79
5. 1982 Anayasası	80
a. Temeli ve İşlevi	84
b. Kullanımı.....	89
D. Yeni Anayasa Çalışmaları Kapsamında Vergilendirme Yetkisi	94
1. Genel Açıklama	94
2. Anayasa'dan Beklentiler	99
a. Vergi Ödevi Açısından.....	100
b. Mali Yüküm Çeşitleri Açısından	102
3. Vergilendirme Yetkisinin Verilmemesi Gereken Kurumlar	104

İKİNCİ BÖLÜM

VERGİLENDİRME YETKİSİNE EGEMEN OLAN İLKELER VE VERGİLENDİRME YETKİSİNİN PAYLAŞIMI

I. VERGİLENDİRME YETKİSİNE EGEMEN OLAN İLKELER.....	107
A. Genel Anayasal İlkeler	107
1. Hukuk Devleti İlkesi.....	107
2. Sosyal Devlet İlkesi.....	110
3. Ölçülülük İlkesi ve Unsurları.....	112
a. Elverişlilik.....	115
b. Gereklilik.....	115
c. Orantılılık	116
4. Hukuki Güvenlik İlkesi	117

a.	Verginin Belirliliği İlkesi.....	118
b.	Vergi Yasalarının Geriye Yürümezliği İlkesi.....	120
c.	Kıyas Yasağı İlkesi.....	123
B.	Anayasanın 73. Maddesinden Kaynaklanan İlkeler	124
1.	Verginin Genelliği İlkesi.....	125
2.	Vergide Eşitlik İlkesi.....	127
3.	Mali Güce Göre Vergilendirme İlkesi	131
4.	Vergi Yükünün Adaletli ve Dengeli Dağılımı İlkesi.....	134
5.	Verginin Kamu Giderlerinin Finansmanına Tahsisi İlkesi	136
6.	Verginin Yasallığı İlkesi	137
C.	Diğer Anayasal İlkeler	142
D.	İktisat Doktrinleri ve İktisadi Nitelikli Vergilendirme İlkeleri.....	144
1.	İktisat Doktrinleri ve İlgili İlkeler	144
a.	Merkantilistler	144
b.	Fizyokratlar	145
c.	Klasikler	146
(1)	Adam Smith.....	147
(2)	Adolph Wagner	148
(3)	Fritz Neumark	149
2.	İktisadi Nitelikli Vergilendirme İlkeleri	150
a.	İktisadilik İlkesi.....	150
b.	Esneklik İlkesi.....	151
c.	Açıklık İlkesi	151
d.	İstikrar İlkesi	152
e.	Verginin Tarafsızlığı İlkesi	152
II.	VERGİLENDİRME YETKİSİ VE İLGİLİ ORGANLAR	153
A.	Genel Açıklama	153
B.	Güçler Ayrılığı İlkesi	155

C. Yasama Organı.....	158
1. Yasama Organının Vergilendirme Yetkisi	158
2. Yasama Organının Anayasal Temelleri.....	161
3. Bütçe Yasası	165
4. Avrupa Birliği Süreci	171
D. Yürütme Organı	172
1. Yürütme Organının Vergilendirme Yetkisi	172
2. Yürütme Organının Anayasal Temelleri	178
a. Anayasa Madde 73/4 Hükmü	178
b. Anayasa Madde 167/2 Hükmü	182
3. Olağanüstü Durumlar.....	185
III. YEREL İDARELERİN VERGİLENDİRME YETKİSİ	189
A. Genel Açıklama	189
B. Yerel İdare Tanımı.....	189
C. Vergilendirme Yetkisinin Mali Özerklik İle İlişkisi	190
1. Mali Özerklik Kavramı	190
2. Mali Özerklik ve Vergilendirme Yetkisi	192
3. Mali Özerklik ve Ayrımları	193
a. Geniş Mali Özerklik.....	194
b. Sınırlı Mali Özerklik.....	195
c. Merkezi Devlete Bağlılık	196
D. Vergilendirme Yetkisini Kullanan Yerel İdareler	196
1. İl Özel İdaresi.....	203
2. Belediye.....	206
3. Köy	212

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

VERGİLENDİRME YETKİSİNİN YASAL VE ULUSLARARASI SINIRLARI

I. VERGİLENDİRME YETKİSİNİN YASAL SINIRLARI	217
A. Verginin Sınırı	217
B. Vergilendirme Yetkisinin Sınırları	220
C. Vergilendirme Yetkisini Sınırlandırma Biçimleri	223
1. Anayasal İlkelerle Sınırlandırma	223
2. Devletin Yapısı ve Örgütleniş Biçimine Göre Sınırlandırma	225
3. Uluslararası Alanda Sınırlandırma	225
D. Türk Hukukundaki Sınırlar	226
1. Egemenlik ve Sınırları	226
2. Anayasal Sınırlar	228
a. Genel Anayasal İlkeler	228
b. Temel Hak ve Özgürlükler	233
(1) Genel Açıklama	233
(2) Mülkiyet Hakkı	235
(3) Özel Hayatın Gizliliği.....	243
(4) Konut Dokunulmazlığı.....	246
(5) Yerleşme ve Seyahat Hürriyeti.....	248
E. Vergilendirme Yetkisinin Yargısal Denetimi	251
1. Vergi Yargısı Kavramı	251
2. Vergi Yargısının Anayasal Temelleri	251
3. Vergilendirmede Yargısal Denetim	252
F. Vergi Yasalarının Uygulanması	253
1. Yasaların Şahsiliği İlkesi	253
2. Yasaların Mülkiliği İlkesi	254
G. Çeşitli Anayasalardaki Sınırlandırmalar	255

II. VERGİLENDİRME YETKİSİNİN ULUSLARARASI SINIRLARI	260
A. Genel Açıklama	260
B. Vergilendirme Yetkisinin Yasalarla Tek Yanlı Olarak Sınırlandırılması	264
C. Vergilendirme Yetkisinin Uluslararası Anlaşmalarla Sınırlandırılması	271
D. Vergilendirme Yetkisinin Uluslararası Ekonomik Bütünleşmelere Katılma Yolu İle Sınırlandırılması.....	277
1. Ortak Pazarda.....	278
2. Gümrük Birliğinde	278
3. Serbest Ticaret Bölgesinde.....	279
4. Ekonomik ve Parasal Birlikte	279
E. Uluslararası Kuruluşların Vergilendirmeye Etkileri.....	280
1. Uluslararası Para Fonu (IMF).....	281
2. Dünya Bankası (DB).....	283
3. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)	284
4. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD).....	286
5. Avrupa Birliği (AB)	288
a. Avrupa Birliği'nde Vergilendirme Yetkisi	288
b. Vergilendirme Yetkisinin Özellikleri.....	289
c. Avrupa Birliği'nde Yerel İdareler	291
(1) Yerel İdarelerin Özellikleri.....	291
(2) Yerel İdarelerin Vergilendirme Yetkisi	292
d. Vergilendirme Yetkisindeki Sınırlar	293
SONUÇ	299
KAYNAKÇA	305